

STUDENTŲ ĮTRAUKIMO Į MOKSLINĘ VEIKLĄ SKATININAMOJO KONKURSO TEMA

Temos pavadinimas: Fotovoltinių saulės modulių ir kitų el. įrenginių teršėjo mokesčių surinkimo ir panaudojimo modelių analizė Lietuvoje ir Europoje.

Tikslas: Išanalizuoti geriausias praktikas norint pateikti rekomendacijas Lietuvai, kaip turėtų būti panaudojami surenkami teršėjo mokesčiai.

Problematika

Europos Komisijos Elektronikos ir elektros įrangos atliekų direktyva (WEEE) įpareigoja Europos Sąjungos (ES) valstybes užtikrinti tinkamą produktų perdirbimą, antrinį panaudojimą ir kt. Vienas iš būdų tai įgyvendinti – išplėstinė gamintojo atsakomybė. Ši atsakomybė numato, kad gamintojai arba įmonės, importuojančios produkciją į šalį, privalo užtikrinti šių produktų utilizavimą.

Lietuvoje veikia dvi gamintojų–importuotojų atsakomybės organizacijos elektronikos produktams, kurios perima šią pareigą. Įmonės moka teršėjo mokesčius tam, kad gamintojų–importuotojų organizacijos centralizuotai naudotų šias lėšas produktų perdirbimui.

Šiais metais atlikta analizė parodė, jog ši schema neveikia skaidriai daugumoje ES šalyse nes teršėjo mokesčiai yra išvaistomi. Lietuvoje, remiantis vertinimais, gali būti surenkama iki 8 mln. eurų teršėjo mokesčių vien iš fotovoltikos modulių. Pagal gamintojų–importuotojų pateiktas ataskaitas atliekų surenkama 0 tonų arba labai mažais kiekiais. Tačiau surinkti pinigai išleidžiami kitur, o ne kaupiami, kaip daroma kituose valstybėse.

Valstybės kontrolė turėjo atlikti vertinimą šiais metais, tačiau dėl LRT audito šis vertinimas buvo atidėtas. Todėl **šis tyrimas gali prisidėti prie efektyvesnio atliekų tvarkymo ir žiedinės ekonomikos plėtos Lietuvoje.**

Tyrimo tikslas

Išanalizuoti esamas gamintojų–importuotojų schemas pagrindinėse Europos Sąjungos šalyse bei Lietuvoje, siekiant pateikti rekomendacijas, kaip ši schema turėtų veikti Lietuvoje.

Uždaviniai

1. Atlikti literatūros apžvalgą apie esamas gamintojų–importuotojų schemas.
2. Atlikti pusiau struktūruotus interviu su gamintojų–importuotojų organizacijų atstovais iš kitų šalių bei pritaikyti teksto-kodavimo metodą (pvz. su MAXQDA programa).
3. Nustatyti Lietuvos specifiką ir veiksnius, pagal kuriuos schema turėtų būti pritaikoma.
4. Naudojant daugiakriterinio sprendimo priėmimo metodą bei ekspertų apklausa, įvertinti svarbiausius veiksnius ir nustatyti tinkamiausias schemas, kurias būtų galima taikyti Lietuvoje.

Tyrimo rezultatų panaudojimas

Tyrimo išvados bus pateiktos Valstybės kontrolei, Aplinkos ministerijai, Energetikos ministerijai bei kitoms suinteresuotoms šalims. Taip pat medžiaga bus naudojama ruošiant mokslinį straipsnį.

Temą siūlantis mokslininkas/dėstytojas: dr. Tadas Radavičius